

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

ליבא בעי

הדרגה הראשונה היא מי שמקיים את המצוות, ומכוון לקבל את שכרן כאן בעוה"ז. הוא מקיים את המצוות בתור קמיע או סגולה שמועילה להרבות בעושר, בנכסים ובכבוד וכדי שיחיה ימים רבים, וזהו שכתוב "בשמאלה עושר וכבוד", ופירשו רז"ל למשמאילים בה עושר ונכסים וכבוד.

הדרגה השניה, הוא מי שמקיימן כדי ליטול שכרו לעוה"ב. זה עדיין נקרא שהוא עושה את המצוות שלא לשמה, כי מטרתו בקיום המצוות הוא על מנת לקבל פרס, אמנם רוחני ואמיתי ולא כמו זה שמחפש את שכרו בעולם הזה, אך עדיין, הוא אין הוא משתדל בקיום המצוות לשמה.

הדרגה השלישית היא מי שעושה את המצוות מאהבה. מי שמחפש לקיים את המצוות כדין וכראוי שלא על מנת לקבל פרס אלא כדי לעשות רצון ה', הוא לא חושב על השכר שיקבל בעולם הבא, אלא מקיים את המצוות רק מתוך אהבתו לה'. יהודי כזה זוכה כמו האבות הקדושים גם לחיי העולם הבא, וגם לחיי העולם הזה.

בין הדרגות האלה, איפה אנחנו מוצאים את עצמנו? בדרך כלל אנחנו מעל לדרגה הראשונה, אנחנו לא מקיימים מצוות כדי לקבל תלוש משכורת בסוף יום, וגם אם עושים מצווה בתור סגולה, הרי הגמרא כבר העידה שיהודי שנתן צדקה לרפואת החולה והחולה נפטר, לא חוזר בו מהמצווה. אם כן גם שם טמון שורש של אמת ולא כמחפש שכר גרידא.

למרות שאנחנו בעיצומו של חודש אייר, נביא סיפור שקשור דווקא לסוכות. מסופר על הגאון מוילנא, שהוא היה שולח שליחים כל שנה לחפש עבורו אתרוג שהיה דבר קשה מאד להשגה. שנה אחת החיפושים היו קשים במיוחד, אך לבסוף מצאו השליחים סוחר שבאמתחתו אתרוג יפה ומהודר. אך הסוחר כלל לא התכוון למכור את האתרוג המהודר, אלא לשמור אותו לעצמו. השליחים הציעו סכומים גבוהים, אך גם הם לא שכנעו אותו.

השליחים החליטו לספר לסוחר שהם רוצים את האתרוג עבור הגאון מוילנא, בתקווה שזה ישכנע אותו. הסוחר התרגש לשמוע למי מיועד האתרוג, והסכים למכור אותו, אך רק בתנאי ששכר מצוות ארבעת המינים של הגאון מוילנא, יזקף לזכותו. הם נטלו עמם את האתרוג והבטיחו לו שיציגו לפני הגאון את התנאי שלו.

כאשר הגיעו השליחים חזרה לוילנא הם ניגשו לגאון בחשש גדול, הם פחדו מה תהיה תגובתו כשישמע שהתשלום על האתרוג הוא שכר המצווה של נטילתו.

אך תגובתו של הרב הפתיעה אותם, פניו קרנו מאושר תוך שהוא אומר: "כל ימי ייחלתי שאזכה לקיים לכל הפחות מצוה אחת שלא על מנת לקבל פרס, ועתה הזמין לי הבורא ית' מצוה יקרה כזאת, ובידי לקיימה בשלמות, איך לא ארקוד משמחה?"

בפרשתנו מופיע הפסוק: "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" אומר הרבינו בחיי שבמילה "חי" כלולים ארבע רמות שונות של חיים. כל הרמות הן של אדם ששומר תורה ומצוות, כל הדרגות המובאות הן של ההולכים בדרך ה', אך גם בין עבדי ה' קיימים הבדלים:

שאלת השבוע

בתחילת פרשת קדושים, מביאה התורה את הדברות הראשונות פעם נוספת.

חלקן מובאות באותה הלשון שמופיעה בלוחות הברית, כמו לדוגמא "את שבתותי תשמורו".

אך במצות כיבוד אב ואם חל שינוי משמעותי, בלוחות כתוב את לשון הכבוד "כבד את אביך ואת אמך" בעוד אצלנו כתוב "איש אמו ואביו תיראו".

ונשאלת השאלה, מה בא שינוי זה ללמד?

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

בסוכה". אז אמר לו רבי לוי יצחק: "את החלק שלך בעוה"ב אתה תקבל, רק לא רציתי שתקבל אותו בחינם, ולאחר שהראית שאתה מוכן להפסיד עולם הבא בשביל קיום מצווה, בדין הוא שתיטול את שכרך".

לא צריך להיות הגאון מוילנא או הרבי מברדיטשב כדי לקיים מצווה לשמה, כל יהודי יכול! וגם אם אנחנו לא יכולים להיאחז בדרגה השלישית ולקיים את כל המצוות לשמן, אנחנו עדיין יכולים לעשות מעשים שישאירו אותנו קשורים אליה. אותו יהודי קיבל את מקומו בעוה"ב ליד רבי לוי יצחק בזכות פעם אחת שקיים מצווה לשמה.

האם לא נוכל מדי פעם לחשוב על משהו שאפשר לעשות רק מאהבתנו את ה'?" משהו כזה שגם אם יגידו לנו "אין לך שום שכר על מה שאתה עושה עכשיו, וגם לא תקבל שום עונש אם לא תעשה זאת", נוכל לענות בלב שלם: "אז מה?!"

ולמי שתהה, הדרגה הרביעית לא הובאה בכוונה, כי היא הדרגה של אלו שלא שלטה בהם מיתה.

אז אולי בדרגה השניה, כי הדרגה השלישית? לא סתם הביא הרבינו בחיי את האבות בתור דוגמא, הם יכולים לקיים מצוות לשמה. הגאון אחז שם, עובדה שיכל לשמוח כששמע ש"מכרו" את הזכויות שלו במצוה לאותו סוחר, אבל מי אני שאשתייך לדרגה כזאת?

לשם כך נביא סיפור נוסף שאירע גם הוא בסוכות, הפעם בבארדיטשב. גם שם היה קושי גדול בהשגת אתרוג, וימים ספורים לפני החג לא היה אתרוג אחד בכל העיר. באותם הימים הגיע יהודי להתארח בעיר ובידו אתרוג. שמחו תושבי העיר וסיפרו לו על גודל הנס שהגיע להתארח אצלם ככה יוכלו כל יהודי ברדיטשב לברך על ארבעת המינים. אך לדאבונם, היהודי אמר שהוא לא מתכוון להשאר בעיר לחג, ובקרוב הוא כבר מתכנן לעזוב.

אנשי העיר ניסו לשכנע את היהודי שישאר לפחות ליום טוב הראשון כדי שיוכלו כולם לזכות במצוה ולברך על האתרוג שלו, אך הוא לא נענה לבקשתם. גם רבי לוי יצחק ניסה לשכנעו להישאר והסביר לו איזו זכות גדולה תהיה זו בשבילו לזכות את כל הקהילה הגדולה במצות ארבעת המינים. אך היהודי עמד בסירובו, עד שהרב אמר לו: "אם תשאר כאן לסוכות אני מבטיח לך שתהיה אתי במחיצתי בן עדן".

להבטחה זו הוא לא יכל לסרב. הוא הסכים להישאר בברדיטשב לחג ולתת לכל בני הקהילה לברך על האתרוג שלו. בליל החג לאחר התפילה חיפש האורח מקום לסעוד את סעודת החג, הוא היה בטוח שכולם ישמחו לארחו, אך לפליאתו איש לא הזמין. בצר לו, הוא החל לחזר על פתחי התושבים, בבקשה שיתנו לו לפחות לאכול כזית בסוכה בשביל לקיים את המצווה, אך איש לא הסכים להכניסו.

היהודי הבין שכנראה זאת הוראה מהרב, והחליט ללכת אל סוכת הרב בעצמו. הרב קיבלו בשמחה, אך הסכים לארחו רק בתנאי שיוותר על מקומו בעוה"ב, זה שהבטיח לו תמורת האתרוג. האורח נבהל לרגע, הוא חשב על דברי הרב, ולבסוף אמר: "אני מוכן לוותר על המקום בעולם הבא שהבטחת לי, כדי שאוכל לקיים מצות אכילה

איך?!

"יקרה היא מפנינים"
אבל ניתנה בחינם.

|| מאמר מיוחד לשבועות || פרטים נוספים בקרוב !